

Historie v zahraničí

První audity proběhly v 30. letech 19. století na britské železnici. Tým zkušených armádních inženýrů vyšetřoval nehody na železnici, které byly v pionýrských dobách železnice jevem poměrně častým. První audity pozemních komunikací byly vypracovány v 80. letech 20. století také v Anglii, kde si dopravní inženýři zabývající se bezpečností na pozemních komunikacích (zejména sanací nehodových lokalit) uvědomili, že nehodové lokality jsou velmi rozšířeným jevem nejen na stávajících, ale také na poměrně nových komunikacích. Bylo zřejmé, že je nutné do projektování zahrnout bezpečnostní problematiku. Anglická metodika pro vyšetřování nehod a prevenci (The Institution of Highways and Transportation Guidelines on Accident Investigation and Prevention) z roku 1980 poprvé zmiňuje audit jako vhodnou formu prevence. V roce 1990 je provádění auditů zakotveno v anglickém Design Manual for Roads and Bridges a stává se povinným při projektování státních silnic a dálnic. V tomtéž roce byly vydány směrnice pro provádění auditů na hlavních komunikacích. Díky velkému zájmu ze strany místních úřadů se audity začaly prosazovat také na místních komunikacích. V roce 1992 proběhly pilotní audity na Novém Zélandu, v roce 1994 byly zpracovány australské směrnice. V roce 1996 audit proniká do USA a postupně do některých zemí Evropy, Asie a Severní Ameriky. V každé zemi má provádění auditu svá specifika, daná zejména rozdílnou legislativou, podstata auditu je však všude stejná. V mnoha zemích (Velká Británie, Německo, Dánsko, Holandsko, Nový Zéland, Austrálie, USA, Malajsie) se audit stal již standardním a respektovaným nástrojem zvyšování bezpečnosti pozemních komunikací.

Historie v České republice

V České republice zpracovalo první metodiku provádění bezpečnostního auditu Centrum dopravního výzkumu, v.v.i. (CDV) již v letech 1996 — 2000 v rámci výzkumného projektu zadaného Ministerstvem dopravy ČR. Provádění bezpečnostního auditu však nebylo nijak legislativně ukotveno a bylo založeno na bázi dobrovolnosti (záleželo pouze na osvědčení investorů, zda si audit na své projekty objednali). Od roku 2000 tým ředitelů CDV ověřoval Metodiku provádění bezpečnostního auditu v praxi. Postupně byly zpracovány pilotní projekty pro různé objednatele (obce, kraje i soukromé investory). Zkušenosti z těchto pilotních auditů byly průběžně zveřejňovány v odborném tisku a také na konferencích a seminářích. Na základě získaných zkušeností byla doplněna metodika provádění auditu a vypracován návrh výukové osnovy školení auditorů. Verze Metodiky z roku 2000 byla postupně upravena i na základě zkušeností ze zahraničí a v roce 2006 byla vydána její aktualizovaná verze. CDV zahájilo v roce 2006 systém školení bezpečnostních auditorů. V prvních dvou kolech bylo vyškoleny 48 bezpečnostních auditorů. V roce 2007 proběhlo 3. kolo a v následujícím roce kolo čtvrté. Souběžně CDV na objednávku Ministerstva dopravy propagovalo bezpečnostní audit sérií akreditovaných jednodenních školení, které bylo určeno zejména pro úředníky z odborů dopravy. V roce 2006 bylo uspořádáno 14 těchto školení (v každém kraji ČR jedno). V roce 2011 byla dokončena transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/96/ES o řízení bezpečnosti silniční infrastruktury ze dne 19. listopadu 2008 do právního řádu České republiky. Audit bezpečnosti se stal povinným na pozemních komunikacích zařazených do sítě TEN-T, na ostatních komunikacích je jeho provádění doporučováno. Stávající bezpečnostní auditori vykonali v roce 2011 zkoušku na Ministerstvu dopravy ČR.

Ministerstvo dopravy ČR udělilo v roce 2012 akreditaci pro provádění školení bezpečnostních auditorů čtyřem subjektům — CDV, VUT, ČVUT a AF-CITYPLAN a první kola nových školení proběhla na podzim roku 2012.